

Lagrådsremiss

Ökade möjligheter till skatteanstånd

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 22 januari 2009

Anders Borg

Lena Gustafson
(Finansdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås en tidsbegränsad lag om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall.

Förslaget, som ingår som en del i regeringens åtgärds paket för att motverka de negativa effekterna av den rådande finansiella krisen, syftar till att dämpa likviditetsproblemen för företag som inte kan få lån på normala villkor på grund av finanskrisen. Förslaget innebär att arbetsgivare efter ansökan får anstånd med inbetalningen av de anställdas preliminära skatt och arbetsgivaravgifter avseende högst två månader 2009. Anståndet kan som längst gälla i ett år. Bestämmelserna kommer att tillämpas på löner som betalas ut från och med februari 2009.

Innehållsförteckning

1	Beslut.....	3
2	Förslag till lag om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall.....	4
3	Ärendet och dess beredning.....	5
4	Bakgrund	5
5	Gällande rätt	5
6	Ökade möjligheter till skatteanstånd.....	6
7	Konsekvenser av förslaget.....	9
7.1	Offentligfinansiella effekter.....	9
7.2	Makroekonomiska effekter	10
7.3	Konsekvenser för Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna.....	10
7.4	Effekter för företag.....	11
7.5	Konsekvenser för jämställdhet mellan kvinnor och män.....	11
7.6	Konsekvenser för brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet.....	11
7.7	Konsekvenser för integration	12
8	Författningskommentar.....	12

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall.

2 Förslag till lag om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Skatteverket får efter ansökan i andra fall än som avses i 17 kap. 1–7 §§ skattebetalningslagen (1997:483) bevilja anstånd med inbetalning av sådan skatt som avses i 10 kap. 17 § första stycket 3 och 4 skattebetalningslagen och som gäller redovisningsperioderna februari–december 2009.

Anståndet får omfatta högst två redovisningsperioder och för varje period beviljas längst till motsvarande förfallodag ett år därefter.

2 § Anstånd enligt 1 § får medges endast om inte särskilda skäl talar emot det.

3 § Skatteverket ska återkalla anståndet helt eller delvis om den skattskyldige begär det. Anståndsbeloppet ska då betalas enligt bestämmelserna i 16 kap. 6 § andra och tredje styckena skattebetalningslagen (1997:483).

4 § Den som har beviljats anstånd enligt 1 § ska betala kostnadsränta som vid anstånd enligt 19 kap. 6 § första stycket skattebetalningslagen (1997:483).

5 § Utöver ränta enligt 4 § ska den som har beviljats anstånd enligt 1 § betala en avgift (anståndsavgift). Anståndsavgiften tas ut med 0,3 procent per påbörjad kalendermånad på beviljat anståndsbelopp fram till och med förfallomånaden. Om anståndet har återkallats enligt 3 §, ska anståndsavgiften sättas ned i motsvarande mån.

Anståndsavgiften ska betalas senast den dag anståndet upphör.

Anståndsavgiften ska vid tillämpning av inkomstskattelagen (1999:1229) behandlas som ränta på skatt enligt 19 kap. 6 § skattebetalningslagen (1997:483).

6 § Termer och uttryck som används i denna lag har samma betydelse som i skattebetalningslagen (1997:483).

7 § Bestämmelserna i skattebetalningslagen (1997:483) om debitering och betalning av skatt som har omfattats av anstånd gäller också när anstånd har beviljats med stöd av denna lag.

8 § Bestämmelserna i skattebetalningslagen (1997:483) om bestämmande, debitering och betalning av skatt gäller för anståndsavgift enligt denna lag.

9 § Skatteverkets beslut enligt denna lag omprövas och överklagas enligt bestämmelserna i 21 och 22 kap. skattebetalningslagen (1997:483).

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2009.

3 Ärendet och dess beredning

I denna lagrådsremiss lämnas förslag till en ny lag, en lag om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall. Regeringen har under beredningen av förslaget inhämtat synpunkter från Skatteverket.

4 Bakgrund

Den rådande finanskrisen har lett till att många företag fått akuta likviditetsproblem på grund av att utlåningen från banker och andra finansinstitut inte fungerar normalt. Problemen sprids bl.a. genom att ett företag med likviditetsproblem senarelägger betalningarna till underleverantörer som då också får likviditetsproblem. Dessa företag kan därmed även få svårt att betala skatter och avgifter i ordinarie tid. Gällande regler i skattebetalningslagen (1997:483) om anstånd med inbetalning av skatt torde i flera fall inte vara tillämpliga för företag som på detta sätt drabbas av likviditetsproblem.

5 Gällande rätt

Enligt bestämmelserna i 10 kap. skattebetalningslagen (1997:483) ska arbetsgivares avdrag för betalning av de anställdas preliminära skatt samt arbetsgivaravgifter och mervärdesskatt redovisas i en skattedeclaration för varje redovisningsperiod. Redovisningsperioden är en kalendermånad. Den innehållna skatten och arbetsgivaravgifterna för varje redovisningsperiod ska enligt 16 kap. samma lag betalas senast den 12 i månaden efter redovisningsperioden; i januari samt i vissa fall även i augusti dock senast den 17 i respektive månad.

Bestämmelser om anstånd med inbetalning av skatt finns i 17 kap. skattebetalningslagen. Av intresse i detta sammanhang är bestämmelsen i 17 kap. 7 § enligt vilken Skatteverket får bevilja anstånd med inbetalning av skatt om det finns synnerliga skäl. Bestämmelsen har ett snävt tillämpningsområde. Med synnerliga skäl avses enligt propositionen Ett nytt system för skattebetalningar, m.m. (prop. 1996/97:100, avsnitt 22.2) t.ex. betalningssvårigheter som har sin grund i sociala skäl eller andra liknande förhållanden. Avgörande för att ge anstånd enligt dessa regler bör vara att en viss tids betalningsanstånd är till fördel för både den skattskyldige och det allmänna. Det bör därför klart framgå bl.a. att betalningsanståndet inte leder till kreditförluster för det allmänna. I propositionen anges uttryckligen att särskild restriktivitet bör iakttas om anstånd söks av näringsidkare eller för betydande belopp. Huvudsyftet kan sägas vara att ge den skattskyldige ett skäligt rådrum att skaffa fram medel till betalningen, t.ex. genom att kräva kunder på betalning eller att realisera tillgångar. I dessa fall bör emellertid genom korta anståndstider, i regel högst en eller ett par månader, den skattskyldige förmås att genom andra åtgärder få till stånd en lösning på sina betalningsproblem. Det anförs även att det kan finnas större fog för att ge anstånd med belopp

motsvarande den skattskyldiges egen inkomstskatt än med belopp som motsvarar t.ex. avdragen skatt.

Bestämmelser om ränta finns i 19 kap. skattebetalningslagen. Om betalning av en skattefordran inte sker i rätt tid ska kostnadsränta tas ut för tid efter den dag skatten senast skulle ha betalats. Kostnadsräntan beräknas i detta fall efter en räntesats som motsvarar basräntan (i dag två procent) ökad med 15 procentenheter.

Basräntan fastställs av Skatteverket till ett helt procenttal och beräknas med utgångspunkt från en räntesats som motsvarar den räntesats som gäller för sexmånaders statsskuldväxlar.

När det är fråga om skatt som omfattas av anstånd och som ska betalas när anståndstiden har gått ut beräknas kostnadsränta från och med dagen efter skattens ursprungliga förfallodag till och med den dag betalning senast ska ske med anledning av anståndsbeslutet. Räntan beräknas i detta fall efter en räntesats som motsvarar basräntan.

Om ett skattebelopp inte har betalats i rätt tid ska enligt bestämmelser i 20 kap. skattebetalningslagen, om inte särskilda skäl talar emot det, fordringen lämnas till Kronofogdemyndigheten för indrivning. Detsamma gäller om den skattskyldige beviljats anstånd men fordringen inte betalats vid anståndstidens utgång. När det är fråga om skatt som har lämnats till Kronofogdemyndigheten för indrivning beräknas kostnadsräntan efter en räntesats som motsvarar basräntan.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

6 Ökade möjligheter till skatteanstånd

Regeringens förslag: Skatteverket ges möjlighet att meddela anstånd med inbetalning av skatteavdrag avseende anställdas preliminära skatt och arbetsgivaravgifter, som gäller redovisningsperioderna februari – december 2009. Ett sådant anstånd får omfatta högst två redovisningsperioder och får beviljas längst till motsvarande förfallodag ett år därefter. Anståndet får medges efter ansökan om inte särskilda skäl talar emot det. Skatteverket ska återkalla anståndet helt eller delvis om den skattskyldige begär det. Beloppet ska då betalas senast vid den förfallodag enligt skattebetalningslagen som infaller sedan 30 dagar gått från återkallelsebeslutet.

Utöver den vanliga räntan vid anstånd, för närvarande två procent per år räknat, ska en anståndsavgift betalas. Avgiften ska tas ut med 0,3 procent per påbörjad kalendermånad på beviljat anståndsbelopp fram till och med förfallomånaden. Om anståndet återkallats ska avgiften sättas ned i motsvarande mån. Anståndsavgiften ska betalas senast den dag anståndet upphör.

Skälen för regeringens förslag: Finanskrisen drabbar landets företag på flera sätt. I det korta perspektivet är en av de allvarligaste effekterna att många företag får akuta likviditetsproblem på grund av att utlåningen från banker och andra finansinstitut inte fungerar normalt. Regeringen

har redan föreslagit ett antal åtgärder för att underlätta företagens finansiering och därmed begränsa finanskrisens skadeverkningar i form av utslagning av företag och jobb som skulle ha överlevt vid en normalt fungerande kreditmarknad, se t.ex. propositionerna Åtgärder för förstärkt exportfinansiering (prop. 2008/09:86) samt Staten som huvudman för bolag med verksamhet avseende forskning och utveckling och annan verksamhet inom fordonsklustret m.m. (prop. 2008/09:95). Med hänsyn till den mycket allvarliga likviditetssituation som delar av det svenska näringslivet befinner sig i finns det enligt regeringens mening anledning att överväga ytterligare, kompletterande extraordinära åtgärder. Åtgärderna ska syfta till att i möjligaste mån hjälpa företag som i grunden är sunda och livskraftiga men som på grund av bristfälligt fungerande långivning har svårt att hantera de nu uppkomna likviditetsproblemen.

Regeringen vill betona att detta ställningstagande inte innebär att regeringen frångår sin inställning att näringslivet i ett normalläge ska låna på marknadens villkor. Även i en lågkonjunktur bör åtgärder från statens sida i syfte att förstärka företags likviditet knappast komma i fråga om kreditmarknaden fungerar normalt. Det är således med anledning av att kreditmarknaden inte fungerar normalt som regeringen anser att ytterligare åtgärder bör övervägas.

En följd av likviditetsproblemen är att företag får svårt att betala in skatter och avgifter i ordinarie tid. Ett sätt att underlätta för företagen är att ge Skatteverket möjlighet att bevilja anstånd med inbetalning av skatt. Det finns redan i dag en bestämmelse i 17 kap. 7 § skattebetalningslagen (1997:483) som innebär att Skatteverket kan bevilja anstånd om det finns synnerliga skäl. Som framgår av redogörelsen för gällande rätt i avsnitt 5 torde dock den bestämmelsen inte vara tillräcklig för att hantera de uppkomna likviditetsproblemen. Den har ett snävt tillämpningsområde och ska tillämpas mycket restriktivt beträffande näringsidkare, och det förutsätts att anståndstiden är mycket kort, i regel endast en eller två månader.

Regeringen anser att det bör införas särskilda, tillfälliga regler om anstånd som tar sikte på de nuvarande akuta problemen för näringslivet. Eftersom inbetalningen av anställdas preliminära skatt och arbetsgivaravgifter är betungande för företag med akut likviditetsbrist bör anståndet avse denna skatt och dessa avgifter.

Vid utformningen av de föreslagna reglerna om tillfälligt utökade möjligheter till anstånd måste en avvägning göras mellan å ena sidan syftet att underlätta för i grunden sunda och livskraftiga företag i akut likviditetsbrist och å andra sidan risken för ett ökat spelrum för oseriösa företag. En anledning till att anstånd allmänt sett bör medges tämligen restriktivt och endast för en begränsad tid är att uppbördsförlusterna blir större vid mer omfattande eller längre anstånd. Dessutom är som framgår ovan syftet med detta förslag att ge företag en tillfällig likviditetsförstärkning på grund av en bristfälligt fungerande långivning. Sammantaget innebär detta att regeringen anser att anstånd bör kunna medges beträffande två redovisningsperioder under år 2009. Det bör kunna få beviljas längst ett år. Det innebär att inga anstånd enligt dessa regler ska löpa efter den 17 januari 2011, då villkoren på kreditmarknaden bör ha normaliserats.

Den föreslagna regleringen är generell. Alla arbetsgivare som så önskar ska kunna ansöka om anstånd. Beviljandet av anstånd bör dock inte vara helt villkorslöst. Som framgår ovan är syftet att hjälpa företag som i grunden är sunda och livskraftiga över en tillfällig, svår period med akut likviditetsbrist. Den nya anståndsmöjligheten får inte innebära att företag som missköter sin ekonomi eller är oseriösa på annat sätt gynnas. Vidare bör exempelvis företag som har icke försumbara skatteskulder inte kunna beviljas anstånd. Regeringen föreslår därför att anstånd ska kunna beviljas endast om inte särskilda skäl talar emot det. Det ska således ankomma på Skatteverket att i det enskilda fallet göra en prövning av om anstånd bör medges.

Avsikten är att det föreslagna anståndet ska användas av i grunden sunda och livskraftiga företag som hamnat i akut, tillfällig likviditetskris och som har svårt att låna pengar på kreditmarknaden. Anståndet ska inte kunna användas som ett billigare alternativ än lån på kreditmarknaden. Därför är det viktigt att kostnaden för utnyttjandet av anståndet inte är lägre än för lån på kreditmarknaden. Detta skulle kunna uppnås genom att en högre räntesats fastställs än den som normalt används för kostnadsräntan vid anstånd. Normalt motsvarar räntesatsen basräntan. Detta skulle emellertid förutsätta omfattande ändringar i Skatteverkets system för ränteberäkning inom skattekontosystemet. Med hänsyn till att de föreslagna reglerna är tillfälliga och bör kunna tillämpas så fort som möjligt framstår detta inte som en bra metod. Regeringen föreslår därför i stället att det införs en anståndsavgift, som den som har beviljats anstånd ska betala utöver den vanliga kostnadsräntan vid anstånd. Anståndsavgiften bör, liksom kostnadsräntan vid anstånd enligt skattebetalningslagen, inte få dras av vid inkomsttaxeringen.

Kreditkostnaden bör inte understiga normal marknadsränta. En avgift som tillsammans med kostnadsräntan vid anstånd (för närvarande två procent), motsvarar en avdragsgill årsränta på c:a åtta procent, beräknas uppfylla det kravet. En anståndsavgift på 0,3 procent per påbörjad kalendermånad på beviljat anståndsbelopp fram till och med förfallomånaden motsvarar tillsammans med en kostnadsränta på 2 procent en ränta som får dras av på 8,01 procent $[(2+13 \times 0,3)/(1-0,263)=8,01]$. Genom att en del av kreditkostnaden består av kostnadsränta enligt skattebetalningslagen, kommer kostnaden att anpassas efter hur ränteläget förändras. Det framstår som rimligt att sista dag för betalning av avgiften är den dag anståndet upphör.

Den som inte vill utnyttja anståndet under hela den medgivna tiden eller med hela det medgivna beloppet, bör kunna få anståndet återkallat. Den skattskyldige bör ha rimlig tid på sig att betala det belopp det återkallade anståndet avser. Beloppet bör därför betalas senast vid den förfalldag enligt skattebetalningslagen som infaller närmast efter det att trettio dagar förflutit från beslutet. I samband med att Skatteverket återkallar ett anstånd bör anståndsavgiften sättas ned i motsvarande mån som anståndstiden förkortas eller anståndsbeloppet minskas.

Eftersom det är fråga om tillfälliga regler bör bestämmelserna tas in i en särskild lag om anstånd med betalning av skatt i vissa fall.

Den föreslagna lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall bör träda i kraft så snart som möjligt. Regeringen föreslår att lagen träder i kraft den 1 mars 2009 och tillämpas i fråga om redovisningsperioderna

februari – december 2009. Detta innebär att anstånd ska kunna ges för avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter som avser lön utbetalad fr.o.m. den 1 februari 2009, dvs. inbetalningen den 12 mars 2009.

Förslaget syftar till att åstadkomma en effektiv lättnad för sådana företag som är i behov av en tillfällig likviditetsförstärkning under dagens i viss mening exceptionella förhållanden. Samtidigt ska statens uppbördsförluster och eventuella snedvridningar på kreditmarknaden begränsas. Vidare ska anståndsmöjligheten inte inbjuda till missbruk av oseriösa företag och företagare. Regeringen avser att följa effekterna av bestämmelserna noga.

7 Konsekvenser av förslaget

7.1 Offentligfinansiella effekter.

Enligt en enkät från Konjunkturinstitutet upplever 34 procent av företagen att det har blivit svårare att finansiera sin verksamhet, varav cirka en tredjedel anser att det har blivit mycket svårare att finansiera sin verksamhet. Av företag som upplever ökade finansieringssvårigheter är det dock bara 48 procent som anger bristande tillgång till banklån eller andra former av extern finansiering som problemet. Övriga anser att det är svårare att finansiera verksamheten med egna medel, eller att lånekostnaderna har gått upp, dvs. att de kan få lån, men att det är för dyrt.

För privat sektor uppgår inbetalningarna av arbetsgivaravgifter och anställas preliminära skatt till cirka 94 miljarder kronor under en period på två månader. Anståndsmöjligheten bedöms dock främst utnyttjas av mindre och medelstora företag. Även om vissa större företag har finansieringssvårigheter bedöms de ha bättre kreditmöjligheter på den finansiella marknaden. Hur stort det totala anståndet kommer att bli är dock mycket svårbedömt. Relevanta data saknas, men med hänsyn till de indikationer som finns bland annat från Konjunkturinstitutet och att det främst är mindre och medelstora företag som antas utnyttja anståndet, bedöms det totala anståndet uppgå till i storleksordningen fem miljarder kronor. Anståndet påverkar statsskulden och statens lånebehov under den period det ges, vilket leder till ökade ränteutgifter för staten. Budgetsaldot försvagas 2009 men förstärks 2010 och i viss utsträckning 2011 när anståndsbeloppet betalas in. Det finansiella sparandet påverkas inte av själva anståndet. Däremot påverkas det finansiella sparandet av intäkter och utgifter, som räntor och uppbördsförluster, vilka uppstår till följd av anstånd.

Anstånd med skatteinbetalning leder till uppbördsförluster för staten i de fall företagen går i konkurs innan skatten har inbetalats. Uppbördsförlusterna kan uppskattas om det genomsnittliga anståndet per anställd multipliceras med antalet anställda i företag som går i konkurs. Det genomsnittliga anståndet per anställd beräknas uppgå till ca 26 600 kronor. Antalet anställda som arbetar i företag som går i konkurs är svårt att beräkna men antas här uppgå till ca 50 000 under anståndsperioden. Vid konkurser har staten historiskt lyckats återfå 51 procent av

skatteskulderna, vilket minskar statens uppbördsförluster i motsvarande grad. Vidare kommer vissa företag av olika skäl, som att de har skulder registrerade hos Kronofogdemyndigheten, inte beviljas anstånd med inbetalningen. Ett antal företag som kommer att gå i konkurs kommer dessutom att avstå från att ansöka om anstånd. Utifrån antagandet att staten återfår 51 procent av skatteskulderna och att 90 procent av de konkursdrabbade företagen har beviljats anstånd beräknas de sammanlagda uppbördsförlusterna för staten uppgå till 460 miljoner kronor för 2009 och 150 miljoner kronor för 2010. Totalt under anståndsperioden beräknas de sammanlagda uppbördsförlusterna för staten därmed uppgå till 610 miljoner kronor.

Staten erhåller en intäkt som består av skillnaden mellan den avgift och ränta som företagen får betala och statens upplåningsränta. Det är som beskrivits ovan mycket svårt att bedöma hur många företag som kommer att ansöka om anstånd med skatteinbetalningar. Om man antar att anstånden uppgår till cirka fem miljarder kronor kan denna intäkt beräknas till 110 miljoner kronor 2009 och 40 miljoner kronor 2010. Intäkten 2011 är positiv men försumbar. Totalt bedöms intäkterna enligt ovan angivna antaganden uppgå till ca 150 miljoner kronor. Offentligfinansiellt motverkar dessa intäkter till viss del effekterna av uppbördsförlusterna. Nettoeffekten för det finansiella sparandet beräknas bli en försvagning med 350 miljoner kronor för 2009 och 110 miljoner kronor för 2010. Effekten för 2011 är försumbar. Sammantaget blir nettoeffekten således en försvagning med c:a 460 miljoner kronor.

Anstånd med inbetalning av skatt torde leda till att några av de företag som utan anstånd skulle ha gått i konkurs kan undvika detta. Detta ger positiva effekter på skatteintäkterna för staten, kommuner och landsting. Det är dock inte möjligt att beräkna storleken av dessa effekter.

7.2 Makroekonomiska effekter

Då åtgärden är riktad mot ett mindre antal företag med uppenbara problem att få lån, får åtgärden begränsade effekter på den makroekonomiska utvecklingen. Däremot är den ekonomiska effekten av åtgärden högst betydelsefull för anställda och andra intressenter i de företag som har problem att få lån och som utnyttjar möjligheten till anstånd.

7.3 Konsekvenser för Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Skatteverket

Förslaget medför merkostnader för Skatteverket dels till följd av att verket ska behandla ansökningar om anstånd med inbetalning av skatt enligt den nu föreslagna lagen, dels till följd av att verket förutom den vanliga kostnadsräntan vid anstånd ska ta ut en anståndsavgift. Skatteverket har upplyst att de arbetsrutiner som gäller vid behandling av ansökningar om anstånd enligt bestämmelserna i skattebetalningslagen (1997:483) med relativt små förändringar även kan användas vid

behandling av ansökningar om det nu aktuella anståndet. Verket behöver emellertid ta fram nya transaktionstyper till en kostnad på ca 0,5 miljoner kronor.

När det gäller den föreslagna anståndsavgiften har verket upplyst att den kan fogas in i skattekontosystemet utan att för den skull påverka rutinerna för ränteberäkning dock måste verket utveckla en särskild registreringsrutin. Detta beräknas också kosta ca 0,5 miljoner kronor. Skatteverket måste dessutom bl.a. informera om den nya möjligheten till anstånd, göra ändringar i broschyrer och blanketter samt i rutiner för redovisning och kontoföring.

Verket måste också ta fram nya arbetsbeskrivningar och göra ändringar i användarstödet. Kostnaderna för annonsering i dagspressen beräknas till 1,5 miljoner kronor och i övrigt till 1,0 miljon kronor. Kostnaderna för handläggning av anståndsansökningar (beräknat på 60 000 ansökningar), besvarandet av frågor, efterarbete i form av bevakning av att anstånden hävs samt eventuella justeringar av anståndsavgiften beräknas till 12,75 miljoner kronor.

De merkostnader, totalt ca 16,25 miljoner kronor, som uppstår hos Skatteverket bedöms kunna rymmas inom verkets befintliga anslagsramar.

De allmänna förvaltningsdomstolarna

Bestämmelserna är utformade på ett sådant sätt att de kan antas leda till få överklaganden. Det torde främst vara bestämmelsen att anstånd beviljas endast om inte särskilda skäl talar emot det som kan leda till att Skatteverkets beslut överklagas. Regeringen bedömer att de eventuella merkostnader som detta skulle kunna medföra för de allmänna förvaltningsdomstolarna skulle vara så begränsade att de kan bekostas inom ramen för givet anslag.

7.4 Effekter för företag

Förslaget syftar till att hjälpa företag som befinner sig i akut likviditetsbrist och saknar möjlighet till finansiering på den ordinarie kreditmarknaden. Genom att anstånd medges underlättas företagandet.

7.5 Konsekvenser för jämställdhet mellan kvinnor och män

Förslaget kan inte förväntas ha någon effekt på jämställdheten.

7.6 Konsekvenser för brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet

Förslaget innebär endast att anstånd medges med betalningen. Redovisning ska ske på sedvanligt sätt. Genom förslagets utformning har risken för missbruk begränsats så långt det är möjligt. Förslaget torde

inte ha någon nämnvärd effekt på brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet.

7.7 Konsekvenser för integration

Uppskattningsvis tolv procent av småföretagen i Sverige ägs av invandrare. Varje år startar ungefär 8 000 invandrare ett nytt företag. Det är något vanligare bland invandrare än bland personer födda i Sverige med nyföretagande, även om variationen är stor beroende på födelseland.

Förslaget om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall innebär ökade möjligheter att råda bot på den likviditetsbrist som uppstår på grund av finanskrisen vilket också bör gynna företagare med utländsk bakgrund och därmed ge bättre förutsättningar för integration.

8 Författningskommentar

Förslaget till lag om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall

Den föreslagna regleringen, som utökar möjligheterna för Skatteverket att medge anstånd med betalning av skatt i vissa fall, är avsedd att vara av tillfällig karaktär. Med anledning härav föreslås att regleringen tas in i en särskild lag.

1 §

I *första stycket* anges det föreslagna tillämpningsområdet för lagen. Avsikten är att anstånd med betalning av skatt ska kunna beviljas även i fall som inte täcks av skattebetalningslagens (1997:483) regler om betalningsanstånd.

Inledningsvis anges att anstånd endast kan medges efter ansökan. Skatteverket kan alltså inte ex officio tillämpa lagens regler om betalningsanstånd. Det uppställs emellertid inget krav på att ansökan ska ske skriftligen eller i någon viss form. Det är dock självklart att en ansökan för att kunna behandlas måste innehålla vissa nödvändiga uppgifter om sökandens identitet m.m.

I stycket anges vidare vilka skatter som avses kunna omfattas av regleringen. Genom hänvisningen till 10 kap. 17 § första stycket 3 och 4 skattebetalningslagen begränsas anståndsmöjligheten till att avse avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter. I begreppet arbetsgivaravgifter inkluderas särskild löneskatt och allmän löneavgift, vilket framgår av 6 § jämförd med 1 kap. 3 § skattebetalningslagen.

Slutligen framgår reglernas tidsbegränsade karaktär av att anståndsmöjligheten endast avses omfatta skatt som uppkommit under redovisningsperioderna februari – december 2009, dvs. avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter som avser lön som betalats under tiden 1 februari till och med 31 december 2009.

En redovisningsperiod avseende avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter omfattar en kalendermånad, vilket framgår av 6 § nedan jämförd med 10 kap. 14 § skattebetalningslagen.

I *andra stycket* anges ytterligare en begränsning. Anståndet enligt lagen får inte omfatta mer än två redovisningsperioder. Det är däremot inte reglerat vilka redovisningsperioder som anståndet ska avse, utan den skattskyldige får själv välja perioder. Det utsägs inte heller med vilket belopp anstånd ska medges. Den skattskyldige avses således kunna välja vilket belopp anståndet ska omfatta. Begränsningen är endast att det högst får omfatta hela beloppet för två redovisningsperioder. Det finns inte heller någon begränsning som förhindrar den skattskyldige att återkomma med ansökan om anstånd med ytterligare belopp, så länge det sammanlagda anståndet avser högst två redovisningsperioder.

I stycket anges slutligen att anstånd får medges längst till motsvarande förfallodag ett år efter den ursprungliga förfallodagen.

2 §

I paragrafen föreslås ytterligare en begränsning av anståndsmöjligheten, nämligen att anstånd endast får medges om inte särskilda skäl talar emot det. Genom formuleringen placeras bevisbördan initialt på Skatteverket. Särskilda skäl som talar emot att anstånd medges, avses kunna vara att det framgår att ett beviljande av anstånd skulle innebära en mer än normal kreditrisk för staten. I de fall det framstår som sannolikt att sökanden inte kommer att kunna fortsätta sin verksamhet, eller avsluta den och betala alla sina skulder, kan det finnas anledning att vägra anstånd. Omständigheter som kan påverka en sådan bedömning är t.ex. om sökanden har mer än försumbara skulder som är överlämnade för indrivning. Det spelar för kreditriskbedömningen ingen roll om skulderna är till staten eller till enskilda. Att inte alla skulder bör påverka bedömningen hänger bl.a. samman med att det kan förekomma att den som har varit föremål för indrivning och försökt betala hela sin skuld, kan restera för ett mindre räntebelopp, utan att vara medveten om det.

Särskilda skäl mot anstånd enligt denna lag bör normalt anses föreligga när omständigheter föreligger hos den skattskyldige som skulle kunna medföra återkallelse av F-skattsedel enligt reglerna i 4 kap. 13 § 3–8 skattebetalningslagen.

3 §

I paragrafen finns bestämmelser om hur ett anstånd kan avslutas i förtid. Om den skattskyldige begär det, ska Skatteverket återkalla anståndsbeslutet. På motsvarande sätt som när anstånd söks kan återkallandet avse endast en del av beloppet. Återkallandet får betydelse främst för anståndsavgiften, se nedan under 5 §. Paragrafen innehåller även regler om när anståndsbeloppet senast ska betalas efter en återkallelse av anståndsbeslutet. Hänvisningen till 16 kap. 6 § andra och tredje styckena skattebetalningslagen medför att anståndsbeloppet ska betalas senast vid den förfallodag som inträffar närmast efter det att trettio dagar gått från beslutet. I de fall medel för täckande av anståndsbeloppet redan finns på skattekontot när Skatteverket fattar beslut om återkallelse, och den skattskyldige angett att medlen avser anståndet, finns ingen anledning att sätta den nya förfallodagen vid den

bortre gränsen enligt paragrafen. Detta för att inte i onödan förlänga tiden för anståndsavgift.

4 §

Genom paragrafen kommer räntan att beräknas från och med dagen efter den ursprungliga förfallodagen till och med den dag betalning senast ska ske med anledning av beslutet om anstånd. Vidare kommer skattebetalningens regler i övrigt om kostnadsränta vid anstånd att bli tillämpliga även på anstånd enligt denna lag.

5 §

I paragrafens *första stycke* stadgas att utöver kostnadsränta enligt 4 §, ska en anståndsavgift betalas. Anståndsavgiften tas ut dels för att utgöra en kompensation för den ökade risk för uppbördsförluster som staten ikläder sig genom att anstånd enligt denna lag medges med betydligt lägre krav på kreditriskbedömning än anstånd enligt skattebetalningens lag, dels för att öka incitamentet för berörda skattskyldiga att i första hand utnyttja den ordinarie kreditmarknaden för att lösa sina likviditetsproblem. Avgiften har därför satts vid en nivå som, tillsammans med kostnadsränta enligt 4 § ligger över den normala räntan på den ordinarie kreditmarknaden. Anståndsavgiften beräknas i samband med att anståndet medges med utgångspunkt i anståndstiden, dvs. från och med månaden för den ursprungliga förfallodagen till och med månaden för den nya förfallodagen enligt anståndsbeslutet.

Den som vill ha kortare anståndstid än den som ursprungligen beslutats, kan begära att anståndet återkallas (3 §). I det fallet ska anståndsavgiften ändras i motsvarande mån som anståndstiden eller anståndsbeloppet ändras. När Skatteverket återkallat ett anstånd måste en ny förfallodag bestämmas enligt 3 §. Avgiftsberäkningen kommer då att ske med den nya förfallodagen som slutpunkt.

Som anförts i avsnitt 6, har metoden med anståndsavgift valts för att reglerna ska kunna tillämpas så snart som möjligt. En administrativt enklare metod skulle kräva systemutveckling från Skatteverket som skulle försena reglernas ikraftträdande.

Andra stycket anger när anståndsavgiften förfaller till betalning.

Tredje stycket innebär att anståndsavgiften, i likhet med vad som gäller kostnadsränta enligt skattebetalningens lag, inte får dras av vid inkomsttaxering.

6 §

Hänvisningen i den föreslagna paragrafen gör skattebetalningens terminologi tillämplig på de begrepp som används i lagen.

7 §

Genom det föreslagna stadgandet avses skattebetalningslagens bestämmelser om debitering och betalning av skatt som omfattas av anstånd gälla också när anstånd har beviljats med stöd av denna lag.

8 §

Paragrafen medför att anståndsavgiften jämställs med skatt enligt skattebetalningslagen när det gäller bestämmande, debitering och betalning. Den behövs för att skattekontosystemet ska kunna hantera anståndsavgiften. Bestämmelsen medför bl.a. att en anståndsavgift som inte betalas senast i samband med att anståndet upphör, kommer att beläggas med kostnadsränta enligt skattebetalningslagens regler och slutligen överlämnas för indrivning på samma sätt som obetald skatt enligt skattebetalningslagen.

9 §

Paragrafen medför att anstånd och anståndsavgift enligt lagen i omprövnings- och överklagandehänseende behandlas enligt skattebetalningslagens regler.